

EEN OUD UMBRISCH STADJE: SPOLETO,

□ □ □ DOOR A. H. LUIJDJENS □ □ □

Nil jucundius vidi unquam mea valle Spoletana.
H. FRANCISCUS VAN ASSISI.

NOOIT zag ik iets bekoorlijkers dan mijn dal van Spoleto, zoo heeft de „Poverello” gezegd, die zeer zeker beter dan wie ook over dit landschap kon oordeelen. Immers zijn karakter en geest zijn ten nauwste verwant met dezen Umbrischen grond, dien hij zoozeer heeft liefgehad.

Over geen landschap, zelfs niet in Italië, weeft zich een zoo eigenaardig waas van poëzie als over het Umbrische en van Umbrië is weer het dal van den Tesino, de „Valle spoletana” de meest bekoorlijke streek. Het stadje met zijn duizendjarig verleden ligt in een soort keteldal; of liever zou ik willen zeggen in een „kruisgang” van zachtglooiende bergketens, tegen wier hellingen het donkergroen der steeneiken slechts wordt onderbroken door het dofbruin of dieprood van enkele weinige rotsblokken, of door den grijzen eenvoud van een Middeleeuwsch kerkje. (Afb. 1). Nergens zag ik bergen met harmonischer, teederder lijnen, en wel verre van, zooals in de naburige Abruzzzen, fier tegen den hemel te staan als zoovele titanen, doen deze bergen van Umbrië denken aan devoot neergeknielde monniken, de oogen ter aarde gericht, en, wanneer even na zonsondergang van het dal uit een gouden en purperen nevel als wierook ten hemel stijgt en de toppen zich hullen in donkere wolk-mysteries, dan is het ons of de Eeuwige in zegenend gebaar Zijn handen laat rusten op de vroom-gebogen hoofden van deze symbolische reuzengestalten.

In het dal wisselt het zilver der olijven af met de kleurigheid der huizengroepen; tegen de helling weligt de wijnstok en nergens stuit het oog op iets, dat in wanklank zou zijn met den geest van vrede en liefde, die in dit landschap levend schijnt tegenwoordig te zijn, alsof het door de natuur reeds gepredestineerd ware geweest om de verblijfplaats te worden van de mystieke, teere zielen der Middeleeuwsche heiligen.

Oud is deze grond en in zijn geschiedenis rekent men met duizenden jaren. Reeds in den nacht der tijden, in het praehistorisch tijdperk, en dus vele eeuwen vóórdat aan de Tiberoevers de macht werd gegrondvest, die de wereld zou beheerschen, was Spoleto een centrum van beschaving. Men rekent, dat ongeveer 1000 jaar vóór Christus zich hier de Umbriërs vestigden en de alleroudste bewoners verdreven of aan zich onderwierpen. Door hen werden de muren gebouwd, welker overblijfselen ons nog thans ontzag afdwingen, doch die niet konden beletten, dat hun bouwers in den loop der VIIde eeuw vóór onze jaartelling onderworpen werden door de